

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (565-1815)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΔΥΟ (2)

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

Ιερά Εξέταση
Επαναγωγή
Σκλαβηνίες

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιο σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Ο ανθρωπιστής Έρασμος υποστήριξε την άποψη ότι οι άνθρωποι δεν γεννιούνται αλλά γίνονται.
2. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους πραγματοποιήθηκε το 1204.
3. Η υπεροπλία των Τούρκων σε έμπυχο και άψυχο υλικό ήταν συντριπτική κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Κωνσταντινούπολης.
4. Ο Πιπίνος στέφθηκε από τον πάπα ελέω Θεού βασιλέας των Φράγκων (754), γεγονός που προσέδωσε στη φραγκική βασιλεία μεγάλο ηθικό κύρος και με τη στέψη αυτή επικράτησε στην Ευρώπη η αντίληψη της ελέω Θεού βασιλείας.
5. Ο Μοντεσκιέ δεχόταν μόνο ως κυρίαρχη τη γενική βούληση την οποία πρέπει να εκφράζει και στην οποία πρέπει να υποτάσσεται η εκάστοτε κυβέρνηση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποιες υπήρξαν οι συνέπειες των αραβικών κατακτήσεων για τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Ποιες οικονομικές μεταβολές σημειώθηκαν στην Ευρώπη ως απόρροια των Ανακαλύψεων;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Γ1

Με αφετηρία το κείμενο που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο παρακάτω ερώτημα: Η αυτοκρατορία της Νίκαιας αποκτά τόση δύναμη, ώστε κατορθώνει να εξουδετερώσει τους αντιπάλους της και να ανακαταλάβει την Κωνσταντινούπολη από τους Λατίνους. Με ποιο τρόπο κατορθώνει να αυξήσει τη δύναμη της την περίοδο της βασιλείας του ο Ιωάννης Βατάτζης;

Μονάδες 25

Ακολουθώντας τις καλύτερες παραδόσεις του βυζαντινού κράτους ο Ιωάννης Βατάτζης δημιούργησε στρατιωτικά αγροκτήματα και ενίσχυσε τις στρατιωτικές δυνάμεις με τη μόνιμη εγκατάσταση Κουμάνων ¹ [...] ως στρατιωτών στις ακριτικές περιοχές –πρώτα στη Θράκη και στη Μακεδονία και ύστερα στην κοιλάδα του Μαιάνδρου στη Φρυγία ²- με τον όρο της προσφοράς στρατιωτικής υπηρεσίας. Με τον τρόπο αυτό αποκαταστάθηκε, ιδιαίτερα στην Ανατολή, το σύστημα της άμυνας των συνόρων και το γεγονός αυτό θεωρεί ορθά ο βυζαντινός ιστορικός Γεώργιος Παχυμέρης ως το πιο σημαντικό επίτευγμα του κράτους της Νίκαιας.

G. Ostrogorsky, *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τόμος Γ', Ιστορικές Εκδόσεις Στεφ. Δ. Βασιλόπουλου, Αθήνα 1993, σσ. 122-123

ΘΕΜΑ Δ1

Αφού διαβάσετε το παρακάτω παράθεμα και σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα: Κάτω από ποιες συνθήκες έλαβαν χώρα η εκστρατεία του Ηρακλείου κατά των Περσών και από ποια στοιχεία συνάγεται ότι ο πόλεμος των Βυζαντινών εναντίον των Περσών είχε θρησκευτικό χαρακτήρα; **(Μονάδες 20)** Ποια υπήρξαν τα αποτελέσματα των βυζαντινο-περσικών συγκρούσεων; **(Μονάδες 5)**

Οι πρώτες συγκρούσεις με τους Πέρσες, που διεξήχθησαν σε ατμόσφαιρα θρησκευτικής έξαρσης, απέβησαν υπέρ των Βυζαντινών. Στα επόμενα έτη, 623-625, ο Ηράκλειος ανέλαβε μια σειρά εκστρατειών εναντίον των Περσών. Μάταια επιχείρησαν οι Πέρσες το 626, αφού συνεννοήθηκαν με τους Αβάρους, να πολιορκήσουν την Κων/λη. Η αυτοπεποίθηση του λαού έπειτα από τόσες νίκες, η πίστη στη θαυματουργή επέμβαση της Παναγίας, της οποίας την εικόνα περιέφεραν στα τείχη, και η ακατάβλητη δραστηριότητα του πατριάρχη Σέργιου, έφεραν τη συντριβή των Περσών. Οι κάτοικοι της Πόλεως έψαλαν τον ευχαριστήριο Ακάθιστο Ύμνο στη Θεοτόκο, στην οποία απέδωσαν τη λύτρωση τους.

Ι. Καραγιαννόπουλου, *Το Βυζαντινό Κράτος*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1996, σελ. 128

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ: ΜΠΟΥΓΙΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ

¹ Τουρκικό φύλο εγκατεστημένο, αυτή την εποχή, στη Μολδαβία. Πολεμούσαν συνήθως πάνω σε άλογα και με ελαφρύ οπλισμό (τόξα) .

²Περιοχή της Μικράς Ασίας.